



Tiekuntatietoutta yksityisteille

Yksityisteiden neuvonta- ja opastushanke
huhti-elokuu 2022

1. Mikä on tiekunta?

Tiekunta on yksityistien osakkaiden yhteenliittymä, joka hoitaa tiensä asioita. Osakkaita ovat esimerkiksi tienvarren vakituiset asukkaat, vapaa-ajan asukkaat, maanomistajat ja elinkeinonharjoittajat. Osakkailla on omistamansa kiinteistön kautta tieoikeus yksityistiehensä.

Ylivieskan kaupungin alueella tiekunnallisia yksityisteitä on yli sata. Yhdellä tiekunnalla voi olla vastuullaan useita eri teitä ja tienosia.

2. Miten tiekunta perustetaan?

Tiekunta perustetaan yksityistietoimituksessa tai tieosakkaiden pitämässä perustamiskokouksessa. Perustamiskokouksessa tieosakkaat tekevät päätöksen tiekunnan perustamisesta.

Päätöksestä ilmoitetaan **Maanmittauslaitoksen** kiinteistötietojärjestelmään ja liitteeksi laitetaan muun muassa perustamiskokouksen pöytäkirja. Internetosoite ilmoituksen tekemiseen ja valmiiseen pöytäkirjamalliin löytyvät tämän opasvihkosen luvusta 5. (kohta 1, s. 5).

Myös yksityistietoimitusta haetaan Maanmittauslaitokselta. Ennen toimituksen hakemista osakkaiden on kuitenkin hyvä kokoontua ja valmistella keskinäinen tiesopimus.

Sopimus pohja löytyy suomi.fi -palvelusta, jonne pääsee Maanmittauslaitoksen yksityistietoimitusta käsittelevän internetsivun kautta

(kts. opasvihkosen luku 5, kohta 2, s. 5). Perustettava tiekunta valitsee keskuudestaan toimitusprosessiin myös yhteyshenkilön.

Sopimus liitetään muiden tarvittavien liitteiden, kuten tien tilannetta havainnollistavan kartan mukana yksityistietoimitushakemukseen. Hakemuksen voi tehdä sähköisesti suomi.fi -asiointipalvelussa tai sen voi tulostaa edellä mainitulta Maanmittauslaitoksen internetsivulta. Maanmittauslaitokselta saa myös tarkempaa opastusta ja neuvontaa hakemuksen tekoon.

Hyväksytyn toimituksen jälkeen uusi tiekunta rekisteröityy yhteys- ja tiekohtaisine tietoineen Maanmittauslaitoksen ylläpitämään yksityistierekisteriin sekä ilmoittaa tietonsa **Väyläviraston** Digiroad -palveluun (tie- ja katuverkon tietojärjestelmä). Myös näihin löytyvät osoitteet tämän oppaan luvusta 5 (kohdat 3 ja 4, s. 5).

3. Tie kuntien hallinto

Tiekunta valitsee ja nimittää aloituskokouksessaan toimielimen, joka voi olla toimitsijamies tai hoitokunta. Samalla päätetään tiekunnan nimestä ja yhteisistä säännöistä.

Perustamisen yhteydessä tiekunta perustaa myös pankkitilin ja päättää tilinkäyttöoikeuksista. Tieyksiköinti eli tienpitovelvollisuuden jakaminen tehdään sekin varhaisessa vaiheessa. Jokainen tieosakas on velvollinen osallistumaan tien kunnossapitoon sen hyödyn mukaan, minkä tiestä saa. Tätä arvioitaessa otetaan huomioon osakkaan tien käytön

määrä ja laatu. Tieyksiköintiin Maanmittauslaitos on laatinut oppaan lomakkeineen, jonka internetversion osoite on tämän opasvihkosen luvussa 5 (kohta 5, s. 6).

Tiekunta kokoontuu vuosittain tai vähintään joka neljäs vuosi. Ylimääräisiä kokouksia järjestetään tarpeen mukaan tai jos neljäsosa osakkaista sitä vaatii. Kokouksissa käsitellään talousasioita (mm. talousarvio ja tilityksen tarkistus), päätetään lainan/vakuutuksen ottamisesta, valitaan toimitsijamies varamiehineen tai hoitokunta varajäsenineen, määrätään/muutetaan tieyksiköitä ja käyttömaksuja, sallitaan/kielletään/rajoitetaan tienkäyttöä, haetaan yksityistietoimitusta, myönnetään tieoikeuksia, valtuutetaan ulkopuolisia toimijoita esimerkiksi tienpitoon tai sovitaan tiekuntien yhdistämisestä/jakamisesta (Hämäläinen 2019).

Apua tiekuntien hallintoon saa esimerkiksi **Suomen tieyhdistys ry:ltä**. Yhdistyksen internetsivustolta (kts. luku 6, s. 6) löytyy muun muassa lomakepohjia tiekuntien kokouksiin ja paljon muuta. Tieyhdistyksen kautta tiekunta voi hankkia myös tieisännöitsijän huolehtimaan tienpito- ja hallintotehtävistä (ml. tieyksiköinti).

4. Miksi tiekunta?

Tiekunnan perustamista kannattaa harkita, jos tieosakkaita on kaksi tai enemmän. Perustamalla tiekunta (Hämäläinen 2019: 58):

*...yhteisistä asioista voidaan päättää helpommin enemmistö päätösten ja määrämuotoisuuden myötä.

- *...yksittäisen osakkaan vaikutusmahdollisuudet paranevat säännöllisten kokoontumisten myötä.
- *...osakkaiden välisiä erimielisyyksiä voidaan hallita helpommin.
- *...uusien tieoikeuksien myöntäminen helpottuu.
- *...tiemaksujen sekä ulkopuolisten tienkäyttäjien käyttömaksujen määrääminen ja periminen on helpompaa.
- *...tiekunnan toimielin hoitaa käytännön asiat osakkaiden päätösten mukaisesti.
- *...erilaisten sopimusten tekeminen on helpompaa.
- *...avustusten saaminen helpottuu ja mahdollistuu!

Ylivieskan kaupungin myöntämän rahallisen avustuksen lisäksi tiekunnat voivat hakea **Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY)** myöntämää valtionavustusta, (kts. luku 7, s. 6). Avustusta myönnetään ensisijaisesti siltojen korjauksiin, liikenneturvallisuutta parantaviin toimenpiteisiin, luonnonolosuhteiden äkillisten muutosten aiheuttamiin korjaustarpeisiin sekä tien kantavuuden ja kuivatuksen parantamiseen. Lisäksi voidaan avustaa tielinjan siirtämisessä, kaarteiden oikaisussa sekä tulva- ja routavaurioiden korjaamisessa (Herrala 2022). On huomattava, että valtion tai kunnan avustaman tien käyttöä ei saa kieltää muulta kuin tieosakkaita hyödyttävältä liikenteeltä kymmeneen vuoteen viimeisen avustuserän nostamisesta.

5. Ohjeita tiekunnan perustamiseen

1) **Maanmittauslaitos**; ilmoita päätös tiekunnan perustamisesta kiinteistötietorekisteriin:

<<https://www.maanmittauslaitos.fi/huoneistot-ja-kiinteistot/huoneistojen-ja-kiinteistojen-palvelut/ilmoita-paatokset-ja-yhteystiedot>>

2) **Maanmittauslaitos**; linkki suomi.fi -sopimusmalliin ja opastusta yksityistietoimituksen hakemiseen:

<<https://www.maanmittauslaitos.fi/huoneistot-ja-kiinteistot/maanmittauspalvelut/yksityistietoimitus>>

3) **Maanmittauslaitos**; ilmoita tiekunnan tiedot yksityistierekisteriin:

<<https://www.maanmittauslaitos.fi/huoneistot-ja-kiinteistot/asiantuntevalle-kayttajalle/yksityistierekisteri>>

4) **Väylävirasto**; yksityistien tietojen ilmoittaminen Digiroadiin (VYYTI-lomake):

<<https://yksityistie.vaylapilvi.fi/>>

5) **Maanmittauslaitos**; opas tieyksiköintiin ("Julkaisusarja" → "Yksityistien tieyksiköinti -pdf"):

<<https://www.maanmittauslaitos.fi/tietoa-maanmittauslaitoksesta/organisaatio/lehdet-ja-julkaisut/julkaisut>>

6. Yksityisteistä ja tiekunnista lisää

1) **Suomen tieyhdistys ry.**; yksityisteiden ja tiekuntien valtakunnallinen edunvalvoja ja opastaja (mm. puhelinneuvontaa):

<<https://www.tieyhdistys.fi/yksityistiet/>>

7. Avustusta tiekunnille

1) **ELY-keskuksen** valtionavustuksen hakeminen ("Liikenteen palvelut" -välilehti):

<<https://sahkoinenasiointi.ahtp.fi/fi/palvelut>>

Lähteet

Herrala, R. (2022). Tietoisku kunnille yksityistieasioista. ELY-keskus. 18.2.2022.

Hämäläinen, E. (2019). *Yksityisteiden hallinto. Tiekunta ja tieosakas 2019*. 202 s. Suomen tieyhdistys, Helsinki.



www.ylivieska.fi